

UCHWAŁA NR III/33/2024
RADY MIEJSKIEJ W TRZCIŃSKU-ZDROJU

z dnia 21 czerwca 2024 r.

**w sprawie rozpatrzenia protestu przeciwko wyborom w sołectwie Gogolice oraz unieważnienia wyborów
sołtysa i rady sołeckiej**

Na podstawie art. 18 ust. 1, art. 18a ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 609 ze zm.), § 8 ust. 3 załącznika nr 1 do Uchwały Nr XLVII /450/2018 Rady Miejskiej w Trzciesku-Zdroju z dnia 16 października 2018 r. w sprawie Statutu Gminy Trzciesko-Zdrój (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego poz. 5232 ze zm.), § 30 ust. 1 i 2 załącznika nr 1 do uchwały Nr XXI/174/2016 Rady Miejskiej w Trzciesku-Zdroju z dnia 22 września 2016r. w sprawie uchwalenia Statutu Sołectwa Gogolice (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego poz. 3965) **Rada Miejska w Trzciesku-Zdroju uchwala, co następuje:**

§ 1. Po rozpatrzeniu protestu wyborczego mieszkańców Sołectwa Gogolice wniesionego w dniu 18 czerwca 2024 r. w przedmiocie wyborów w Sołectwie Gogolice przeprowadzonych w dniu 11 czerwca 2024 r. postanawia się uwzględnić protest i stwierdzić nieważność wyborów sołtysa i rady sołeckiej przeprowadzonych w dniu 11 czerwca 2024 r. z przyczyn wskazanych w uzasadnieniu niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Gminy Trzciesko-Zdrój.

§ 3. Upowaznia się Przewodniczącego Rady Miejskiej w Trzciesku-Zdroju do powiadomienia osób, które wniosły protest o sposobie jego załatwienia.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Trzciesku-Zdroju

mgr Piotr Przytuła

UZASADNIENIE

W dniu 11 czerwca 2024 r. w Gminie Trzcianko-Zdrój, w Sołectwie Gogolice odbyły się zarządzone przez Burmistrza Gminy Trzcianko-Zdrój, wybory Sołtysa i Rady Sołeckiej, podczas których **nie doszło do wyboru Sołtysa i Rady Sołeckiej**, jednakże przeprowadzono procedurę wyborczą. W związku z faktem, iż w toku przeprowadzonych wyborów kandydaci na sołtysa uzyskali równą liczbę głosów, nie przeprowadzono drugiej tury wyborów zgodnie z § 25 ust. 2 Statutu Sołectwa Gogolice. Przyczyną powyższego były powstałe wątpliwości, co do prawidłowości przeprowadzonych wyborów pod względem formalnym.

W dniu 18 czerwca 2024 r. wpłynął do Biura Rady Miejskiej w Trzcianku-Zdroju protest mieszkańców Sołectwa Gogolice przeciwko wyborom, w którym wskazano następujące nieprawidłowości: cyt. „osoby nieupoważnione brały udział w głosowaniu (osoby nie ujęte w Centralnym Rejestrze Wyborców, obywatele Ukrainy spoza Unii Europejskiej, nie zamieszkują na stałe na terenie sołectwa i nie mają w zamiaru stałego pobytu w sołectwie, nie było wybranego przewodniczącego zebrania, część kart do głosowania nie posiadała pieczęci gminy, nie było wyznaczonych miejsc do głosowania (nie została zachowana zasada tajności wyborów)”.

Zgodnie z art. 18 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym do właściwości rady gminy należą wszystkie sprawy pozostające w zakresie działania gminy, o ile ustawy nie stanowią inaczej. Zgodnie z art. 18a ust. 1 ww. ustawy rada gminy kontroluje działalność wójta, gminnych jednostek organizacyjnych oraz jednostek pomocniczych gminy. Postanowienia art. 35 wskazanej ustawy zawierają natomiast upoważnienie do nadania przez radę gminy statutu sołectwa:

1. Organizację i zakres działania jednostki pomocniczej określa rada gminy odrębnym statutem, po przeprowadzeniu konsultacji z mieszkańcami.
2. Statut może przewidywać powołanie jednostki niższego rzędu w ramach jednostki pomocniczej.
3. Statut jednostki pomocniczej określa w szczególności:
 - 1) nazwę i obszar jednostki pomocniczej;
 - 2) zasady i tryb wyborów organów jednostki pomocniczej;
 - 3) organizację i zadania organów jednostki pomocniczej;
 - 4) zakres zadań przekazywanych jednostce przez gminę oraz sposób ich realizacji;
 - 5) zakres i formy kontroli oraz nadzoru organów gminy nad działalnością organów jednostki pomocniczej.

Powyżej wskazane regulacje skutkowały uchwaleniem Statutu Sołectwa Gogolice, w którym w § 35 ust. 1 i 2 wskazano, iż: każdy mieszkaniec Sołectwa mający czynne prawo wyborcze może w ciągu 7 dni od dnia wyborów wnieść protest przeciwko wyborom, jeżeli naruszone zostały postanowienia statutu (ust. 1). Protest rozpatruje Rada Miejska w ciągu 7 dni od daty jego wniesienia i podejmuje decyzję o odrzuceniu protestu lub unieważnieniu wyborów (ust. 2). Dodatkowo wskazać należy, iż zgodnie z § 8 ust. 3 Statutu Gminy Trzcianko-Zdrój: nadzór nad działalnością sołectw sprawuje Rada.

Zaznaczyć w tym miejscu należy, iż kompetencję rady gminy do wypowiedzenia się w sprawie ważności wyborów sołtysa czy rady sołeckiej znajduje potwierdzenie w orzecznictwie sądów administracyjnych (np. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu z dnia 30 września 2008 r. III SA/Wr 8/08).

Rada, realizując swoje uprawnienia nadzorcze przeprowadziła postępowanie wyjaśniające. W wyniku powyższego stwierdzono, iż:

1. prawomocność zebrania powinna zostać stwierdzona po weryfikacji, czy osoby uczestniczące w zebraniu wiejskim, które wpisały się na listę obecności są mieszkańcami sołectwa posiadającymi czynne prawo wyborcze;
2. doszło do naruszenia procedury wyborczej określonej postanowieniami Statutu Sołectwa Gogolice poprzez brak dokonania wyboru przewodniczącego zebrania wyborczego.

Podkreślić w tym miejscu jednak należy, iż faktycznie **nie doszło do wyboru Sołtysa ani Rady Sołeckiej**, co znajduje potwierdzenie w treści Protokołu z dnia 11 czerwca 2024 r. – zatem

nieprawidłowości nie doprowadziły do żadnego skutku, zaś Burmistrz Gminy Trzcińsko-Zdrój podjął prawidłową decyzję **o konieczności zarządzenia ponownych wyborów**.

Niezależnie od powyższego, wobec wniesienia przedmiotowego protestu przeciwko wyborom, Rada zobligowana była do jego rozpatrzenia, zaś w związku ze stwierdzeniem nieprawidłowości do unieważnienia wyborów – pomimo, iż formalnie wyboru nie dokonano. Wynika to nie tylko z faktu posiadania przez Radę uprawnień nadzorczych w powyższym zakresie ale również z faktu, iż zgodnie z treścią Statutu Sołectwa Gogolice protest przysługuje nie na dokonanie wyboru lecz przeciwko wyborom, a więc również przeciw samemu procesowi wyborczemu.

Wobec faktu stwierdzenia wad proceduralnych Rada nie badała pozostałych zarzutów podniesionych w proteście albowiem wady proceduralne przesądziły o unieważnieniu wyborów.

Rada jako organ kontrolny wobec jednostek pomocniczych gminy **zwraca organom Sołectwa Gogolice uwagę na:**

1. konieczność przeprowadzenia procesu wyborczego zgodnie z ustawą o samorządzie gminnym a przede wszystkim art. 36 ust. 2 (zgodnie, z którym sołtys oraz członkowie rady sołectkiej wybierani są w głosowaniu tajnym, bezpośrednim, spośród nieograniczonej liczby kandydatów, przez stałych mieszkańców sołectwa uprawnionych do głosowania) oraz zgodnie ze Statutem Sołectwa Gogolice;
2. konieczność uwzględnienia przy ocenie, czy dana osoba jest uprawniona do czynnego udziału w wyborach faktu bycia stałym mieszkańcem sołectwa oraz posiadania uprawnienia do głosowania – czynnego prawa wyborczego zgodnie z postanowieniami Statutu Sołectwa Gogolice (co jest zgodne z obowiązującymi przepisami prawa w myśl orzecznictwa Naczelnego Sądu Administracyjnego – wyroki: z dnia 12 marca 2024 r. III OSK 159/23; z dnia 07 lipca 2020 r. II OSK 588/20; z dnia 11 grudnia 2013 r. II OSK 2459/13).

Mając na względzie powyższe, konieczne było unieważnienie wyborów.